

✠ Anton Globočnik pl. Sorodolski.

Dne 2. t. m. je umrl na Dunaju starosta slovenskih pravnikov g. Anton Globočnik pl. Sorodolski v 87. letu svoje dobe. Bil je odličen mož ne le po svoji stopnji, temveč tudi po svojem značaju in mnogih zaslugah, ki si jih je pridobil kot uradnik in pisatelj za svojo ožjo domovino. Porojen je bil l. 1825 v Železnikih stari in ugledni fužinarski rodbini. Pravoslovne študije je dovršil l. 1848. na dunajskem vseučilišču. Istega leta je z drugimi slovenskimi rodoljubi vred na Dunaju zastopal idejo „narodnosti slovenske“. Pravnik Anton Globočnik je bil eden izmed tistih 44 dunajskih Slovencev, ki so dne 31. marca 1848 podpisali adresu kranjskim stanovom za združeno Slovenijo. Bil je tudi tajnik društva „Slovenije“, ki se je kmalu potem osnovalo pod načelstvom dr. Ivana Miklošiča za propagando „združene Slovenije“. O tej dobi je l. 1898 sam poročal v „Izvestjih muzejskega društva“ v razpravi: „K petdesetletnici slov. narodnega probujenja“.

Anton Globočnik se je posvetil uradniški karijeri, postal l. 1855 okrajni sodnik v Stubici na Hrvatskem, l. 1857 okrajni predstojnik v Čakovcu, a od l. 1863. dalje je služboval v Postojni za okr. predstojnika, ozir. okr. glavarja, dokler ni bil l. 1885 imenovan za vladnega svetnika pri deželni vladi v Ljubljani. L. 1890, po 40letnem službovanju je stopil v pokoj in bil tem povodom povzdignjen v plemstvo, za katero si je izbral domače priime „Sorodolski“. Še poprej je bil odlikovan z vitežkim križcem Fran Josipovega reda. Leta 1891 je bil izvoljen za državnega poslanca gorenjskih in notranjskih mest in trgov in se preselil za stalno na Dunaj; svoj mandat je odložil začetkom l. 1896.

Koderkoli je pokojnik služboval, zapustil je o sebi sloves marljivega, veščega, nepristranskega, posebno pa za dobrobit svojega okraja in sploh za javni blagor vnetega upravnega uradnika. Vzlasti politični okraj postojnski, kateremu je bil glavar nad 20 let, še dolgo ne bo pozabil njegovih mnogih dobrih del. Svetovni slavi postojniške jame je prav Globočnik položil trden temelj s tem, da je uvedel nje smotreno upravo, in skrbel tudi za izdatnejšo reklamo. Te in druge njegove zasluge za Postojno

in ves okraj je postojniški meščan g. Lavrenčič poudarjal v lepem govoru ob odprtem grobu; tudi sicer je pogreb na postojnskem pokopališču, kjer si je pokojnik izvolil svoje počivališče, pokazal dne 5. t. m., koliko častnega in hvaležnega spomina še živi v tamošnjem narodu za nekdanjega glavarja.

Rajni pl. Globočnik je bil ves čas tihe, skoraj preskromne naravi. Vzlic temu pa je imel pogum svojega prepričanja in trdna načela. Bil je bela vrana med političnimi uradniki svoje dobe, da v narodno-političnem oziru ni bil trs, ki ga veter maja „simo tamo“. Vzlic nasprotnim zistemom je ohranil tudi za časa svoje aktivnosti zvestobo svojemu narodu.

Pokojnik pa ni živel vestno samo svojemu poklicu, temveč tudi znanosti. Na polju domače zgodovine, osobito pravne in upravne je eden prvih raziskovalcev in pisateljev. Izdal je več del tako n. pr. o upravni in pravni zgodovini kranjske dežele, o zgodovini avstrijskega denarstva, nadalje jako obsežne repertorije avstrijskih zakonov in naredb. Bil je posebno sotrudnik kranjskega muzejskega društva, ki ga je tudi imenovalo za svojega častnega člana, in imel je veliko zlato medaljo za umetnost in vedo. Za „Slov. Pravnika“ je napisal v obliki razpredelnic „Instancije v občinskih zadevah Kranjske“ (1888), „Pravne stopnje in njih roki v upravnem postopanju (1890), „Vkupnost v javnem in zasebnem pravu“ (1890). Še nedavno je doposlal nebroj novih pridakov za životopis svojega železniškega rojaka Antona pl. Pfliegerja v „Slov. Pravniku“ 1. 1911.

Anton pl. Globočnik počiva sedaj na pokopališču v Postojni poleg svojih rajnih. Star spomenik priča, da mu je bila prav zgodaj ugonobljena zakonska družica, zapustivša troje nedoletnih otrok. Leta 1886. je v zorni dobi 27. let umrl sin dr. Rudolf pri c. kr. finančni prokuraturi v Trstu, mož, ki je bil vobče ljubljen in obetal jako mnogo. Tudi hči je pozneje umrla, tako da je ostal svojemu očetu v tolažbo in ponos edini g. dr. Vlad. Globočnik pl. Sorodolski, ki kot sekcijski šef in generalni ravnatelj zemljiškega katastra zavzema eno prvih centralnih mest v državi.

Znanstvene zasluge pok. pl. Globočnika bodo na pristojnejšem mestu našle svojo oceno. S tem bodi postavljen skromen spomenik odličnemu slov. pravniku in uradniku, ki se ga bo narod še dolgo spominjal s častjo in ponosom!